

Jussi Pekkarinen: Arvoisa ministeri, hyvät naiset ja herrat

Suurlähettiläs Aleksi Härkönen otti minuun yhteyttä syksyllä 2012 ja kysyi halukkuuttani kirjoittaa edustuston historia. Olin heti valmis. Pidin projektia erittäin mielenkiintoisena ja tärkeänä. Jos jonkin lähetystön historia kaipasi kirjoittamista, niin juuri Tallinnan. UM:n historiatyöryhmä oli samaa mieltä. Arkistojen läpikäynti ja kirjoitustyö sujuivat sutjakkaasti. Ja tässä sitä ollaan. Mikä hienointa, olemme täällä tänään julkistamassa lähetystön historiaa sekä viroksi että suomeksi. Viron kielisestä laitoksesta suurkiitos nopeille ja taitaville kääntäjille Piret Salurille ja Kulle Raigille. Tallinnan-lähetystön historian julkistamisen ajoitus on erinomainen. Viime aikoina Suomen ja Viron väleissä on puolin ja toisin ollut pieniä neulanpistoja. Suhteiden napakalle taustoitukselle on selkeästi tilaus.

Jos kustantajan uutuusluettelossa kerrotaan, että keväällä ilmestyy jonkin lähetystön historia, se tuskin hetkauttaa ketään. Hallintojorinaa ja suurlähettiläiden ylistystä, ei voisi vähempää kiinnostaa, näin varmasti valtaosa mieltii. Tallinnan-lähetystön historia sisältää paljon muuta. Hallintojorinaa teoksessa toki on, mutta sekin voi olla mielenkiintoista. Päälliköiden ylistystäkin on, mutta vain silloin kun siihen on ollut aihetta. Kohtu 4 kuvaa edustuston työtä ylätasolla kabineteissa, missä tiedonhankinta on ollut ykkösjuuttu. Mutta kirja kertoo myös lähetystön toiminnasta tavallisten ihmisten parissa kaduilla, ravintoloissa ja konttoreissa. Tallinnassa on aina ollut paljon konsuliasiakkaita. Heidän tarinansa todistavat sen, että fakta hakkaa kiinnostavuudessa aina fiktion. Kaiken lisäksi itse lähetystörakennus on ollut erittäin mielenkiintoisen historian tapahtumapaikka ja todistaja, kuten ulkoministeri Erkki Tuomioja juuri kertoi. Kontu 4 on harvinaisen elävä historiateos.

Kirjassa käsitellään luonnollisesti myös Suomen ja Viron suhteita. Viron itsenäisyys on aina ollut Suomelle tärkeä. Mitä vahvempi Viro, sen parempi Suomelle. Mieluummin virolainen kuin venäläinen laivasto Tallinnassa, kuten lähetystö 1920-luvulla tiivistä. Toteamus pätee tänäänkin.

Suomen ja Viron suhteet ovat olleet hyvin samankaltaiset kuin Suomen ja Ruotsin välit. Ne ovat erittäin läheiset, mutta sisältävät samat ärsytystekijät: me emme ole halunneet ottaa vastaan neuvoja Ruotsilta eikä Viro meiltä.

Presidentti Martti Ahtisaari ei malttanut olla neuvomatta Viron presidenttiä Lennart Merta syksyllä 1997, kun Viron EU-jäsenyysneuvottelut olivat alkamassa. Ahtisaari kehotti kollegaansa laatimaan

Suomen esimerkkiä noudattaen suunnitelman toimenpiteistä, joilla varmistettaisiin neuvottelujen myönteinen lopputulos. Meri kauhistui. ”Meillä on takana 50 vuotta suunnitelmataloutta, joten virolaisia on vaikea saada laatimaan mitään suunnitelmaa.” Asian Meri myönsi tärkeäksi. Myös Ahtisaari on huumorimiehiä ja oli heti samalla aaltopituudella. ”Kutsutaan paperia sitten ohjelmaksi.”

Ehkäpä tästä leppoisasta sanailusta kannattaa ottaa yleisemminkin mallia.